

MEMÓRIA ACENCAS 2020

Índex

Carta del President	02
Resum dades	03
Addicció al joc	04
Altres addiccions	08
Activitat institucional i formativa	13
Projecte Memento Ludum	15
Objectius 2021	16
Dades econòmiques	17

Carta del President

L'IMPACTE EMOCIONAL DE LA PANDÈMIA

Recordarem el 2020 com un any estrany i difícil, la pandèmia ha atacat la nostra salut física, però també la mental i emocional. L'aïllament i la soledat del confinament, la por a emmalaltir o que ho faci el teu entorn i la incertesa de no saber com evolucionarà la situació, sumat a la crisi econòmica, han generat sentiments d'angoixa i tristeses difícils de gestionar, especialment per a aquelles persones que pateixen un trastorn addictiu.

A ACENCAS ens hem adaptat als canvis fent teràpia online, perquè durant aquests mesos els nostres pacients ens necessitaven més que mai. Hem fet un esforç especial no només per tractar l'addicció i prevenir recaigudes, sinó per acompanyar psicològicament a les persones en aquests moments complicats.

Ha estat un any especialment dur també per a les entitats del tercer sector i els professionals de la salut i l'àmbit social, que han vist desbordada la seva feina, amb l'afectació emocional que comporta. Per això hem tancat el 2020 amb l'elaboració del projecte Memento Ludum, que té l'objectiu de cuidar de qui té cura dels altres.

Encarem 2021 amb l'esperança d'un futur més amable per a tots.

Francesc Perendreu
President d'ACENCAS

Resum de Dades

+80

Pacients en teràpia individual

+50

Teràpies grupals

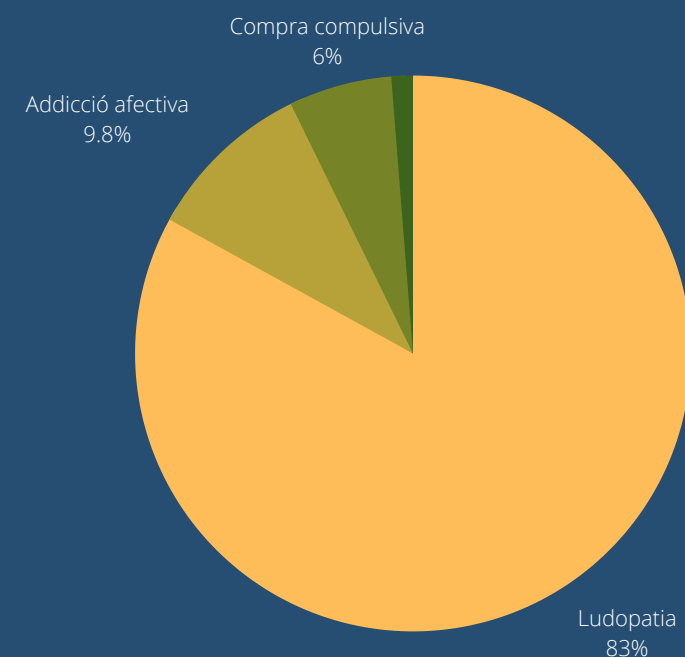
+80

Teràpies a famílies

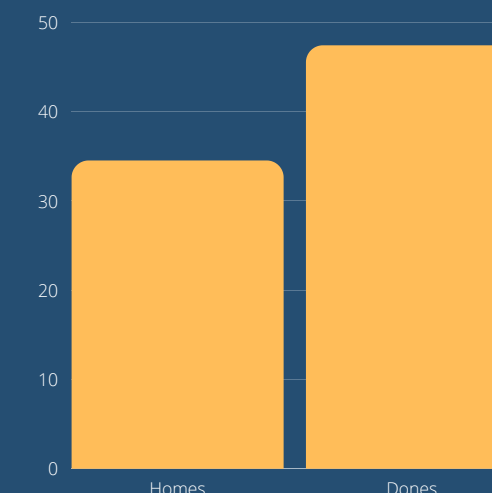
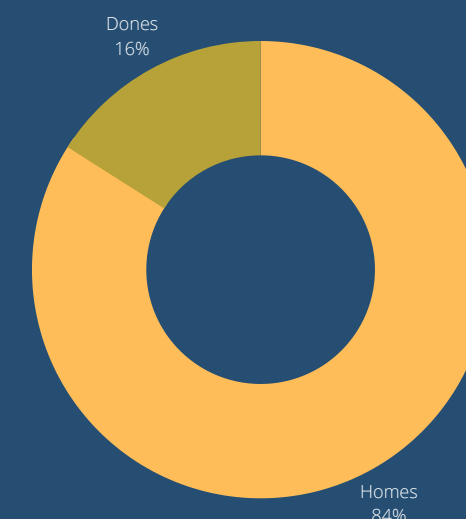
+1200 Hores de teràpia

14 Pacients donats d'alta

Tipus d'addicció

Sexe i edat dels pacients

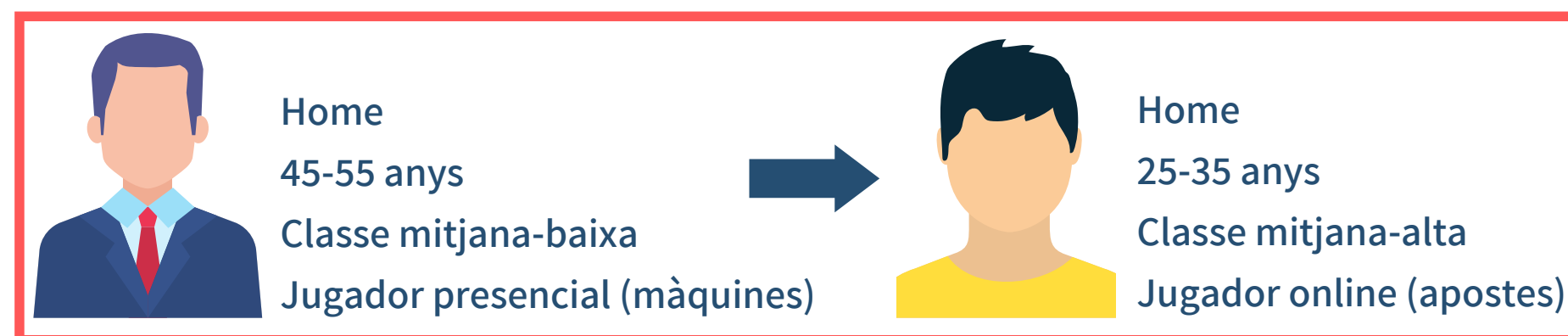
Addicció al joc

La ludopatia és un trastorn reconegut per l'OMS com a malaltia des de l'any 1992. ACENCAS va ser creada per tractar persones amb aquest trastorn i fa tres dècades que ajuda tant als addictes com al seu entorn, trajectòria que l'ha convertit en entitat de referència a Catalunya.

Tot i que el ventall de trastorns addictius que els professionals d'ACENCAS tracten s'ha anat ampliant, el joc patològic continua sent el problema majoritari de les persones que acudeixen a teràpia.

Canvi de perfil

En els darrers anys hem vist com el perfil d'aquests pacients ha canviat, especialment pel que fa a l'edat i el tipus de joc.

En aquesta evolució tenen gran importància factors com l'esponsorització de clubs esportius per cases d'apostes, la publicitat massiva del joc online i la facilitat d'accedir-hi en qualsevol moment a través d'un dispositiu amb internet, com pot ser un mòbil. També influeix la percepció de les apostes com una extensió de la competició esportiva, que genera falsa sensació de coneixement sobre el tema.

Canvi en la conducta addictiva

La majoria de pacients que arriben a ACENCAS actualment ho fan amb un problema amb el joc online, una conducta addictiva que té notables diferències amb el joc presencial.

El temps mitjà que es triga a desenvolupar una conducta addictiva en el joc presencial és de 4-5 anys, en canvi, en el joc online aquest temps es redueix a només 2 anys. El fet de poder jugar 24 hores al dia, 365 dies a l'any i des de qualsevol lloc, a través del mòbil, acceleren aquest procés.

Tal com hem observat a l'associació, les conseqüències econòmiques i legals dels pacients són més importants, ja que fins a vuit pacients han requerit els serveis jurídics d'ACENCAS durant l'any 2020, davant dels quatre que els van sol·licitar el 2019.

És evident que estem davant d'un canvi de cicle en la patologia i que, per tant, calen canvis també en les accions tant d'atenció com de prevenció.

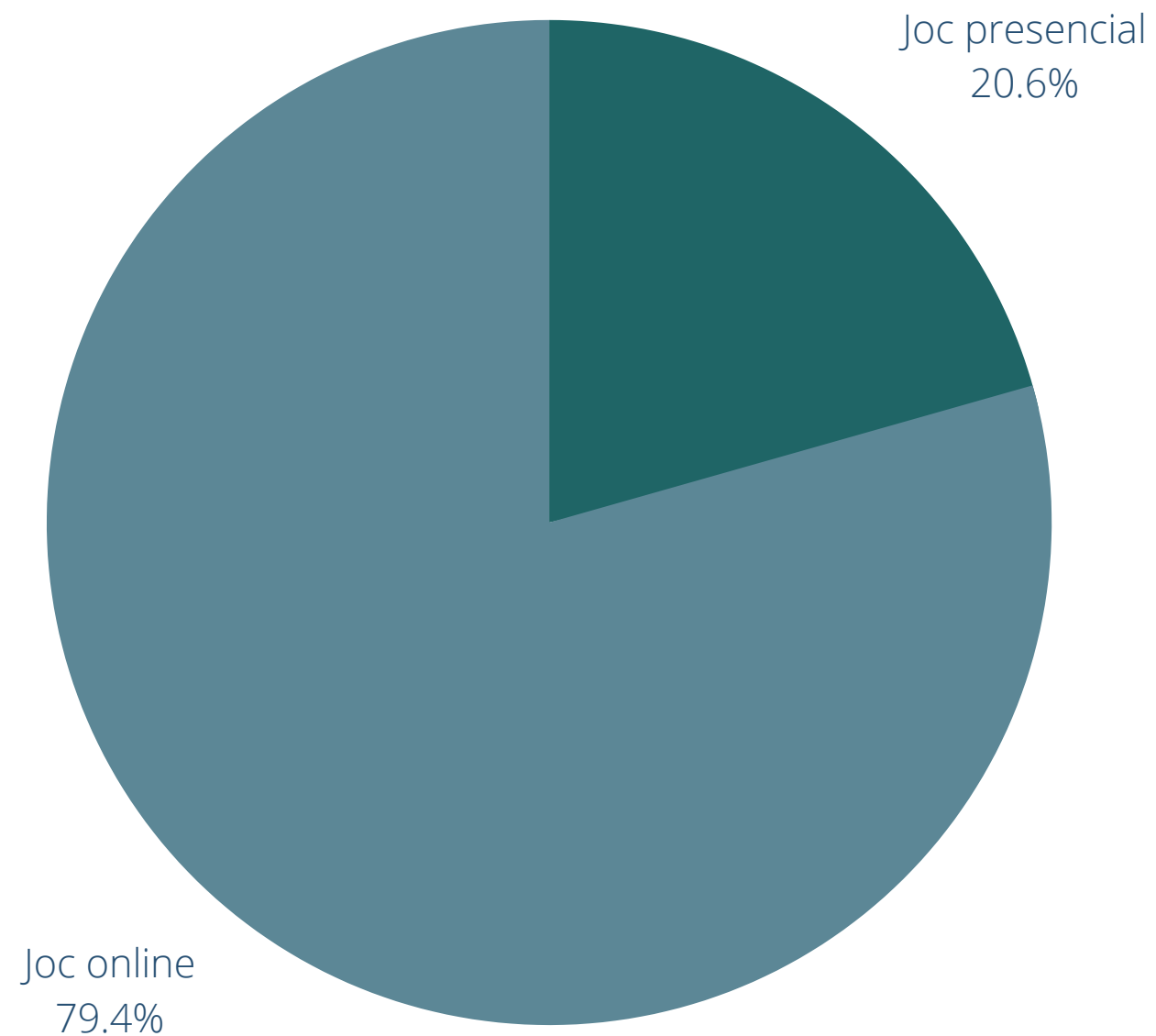
La pandèmia augmenta el perfil multijugador

El confinament decretat durant el 2020 a causa de la COVID-19 va aturar també les competicions esportives i, en conseqüència, les apostes. Aquí vam detectar un vessament de jugadors cap als casinos online, que ha fet proliferar el perfil multijugador.

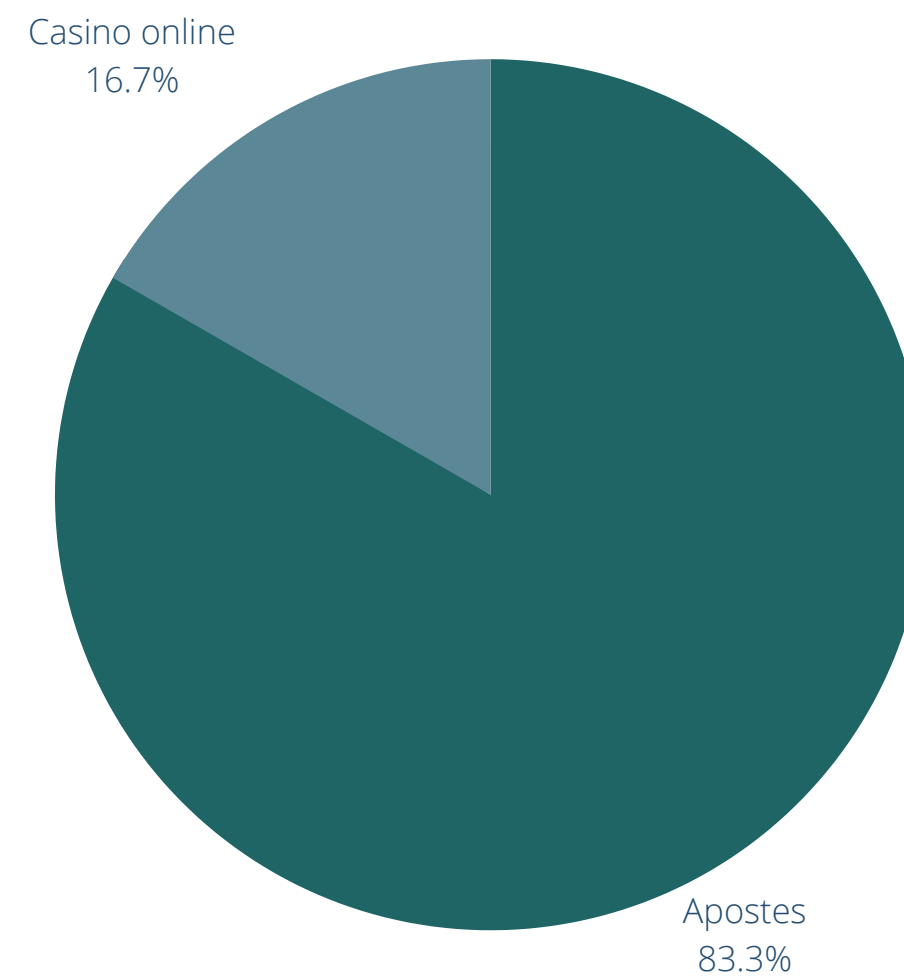

Dades d'addicció al joc

Tipus de joc

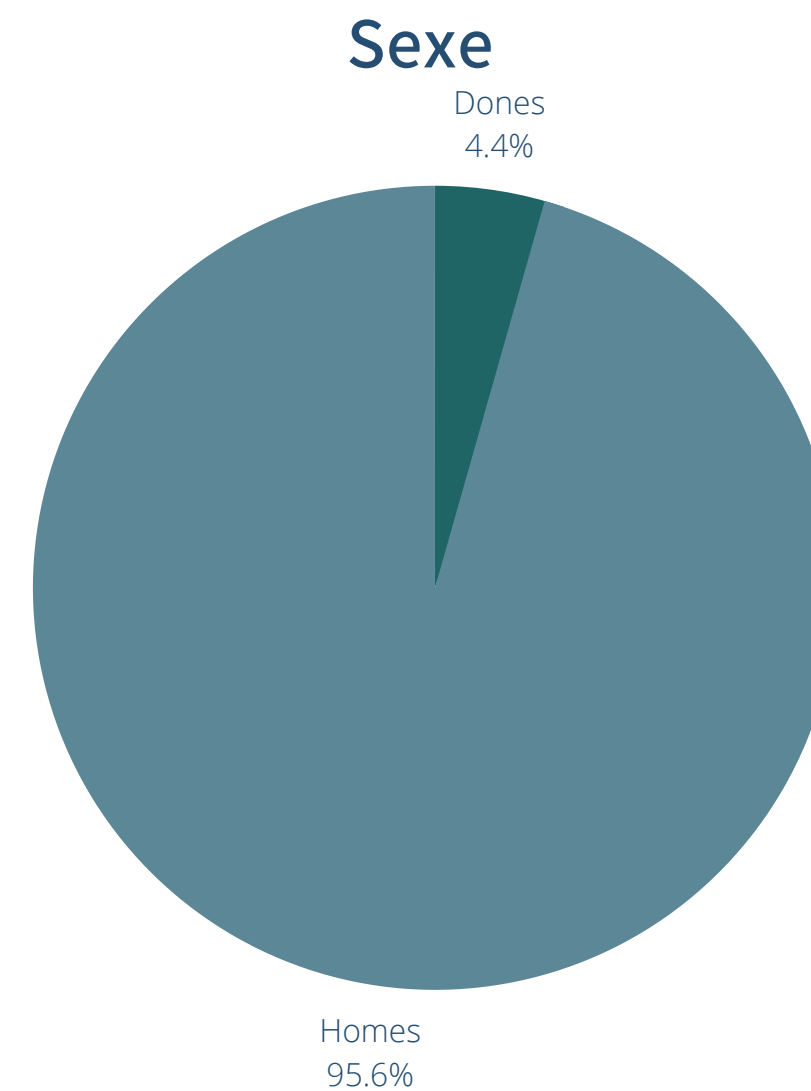
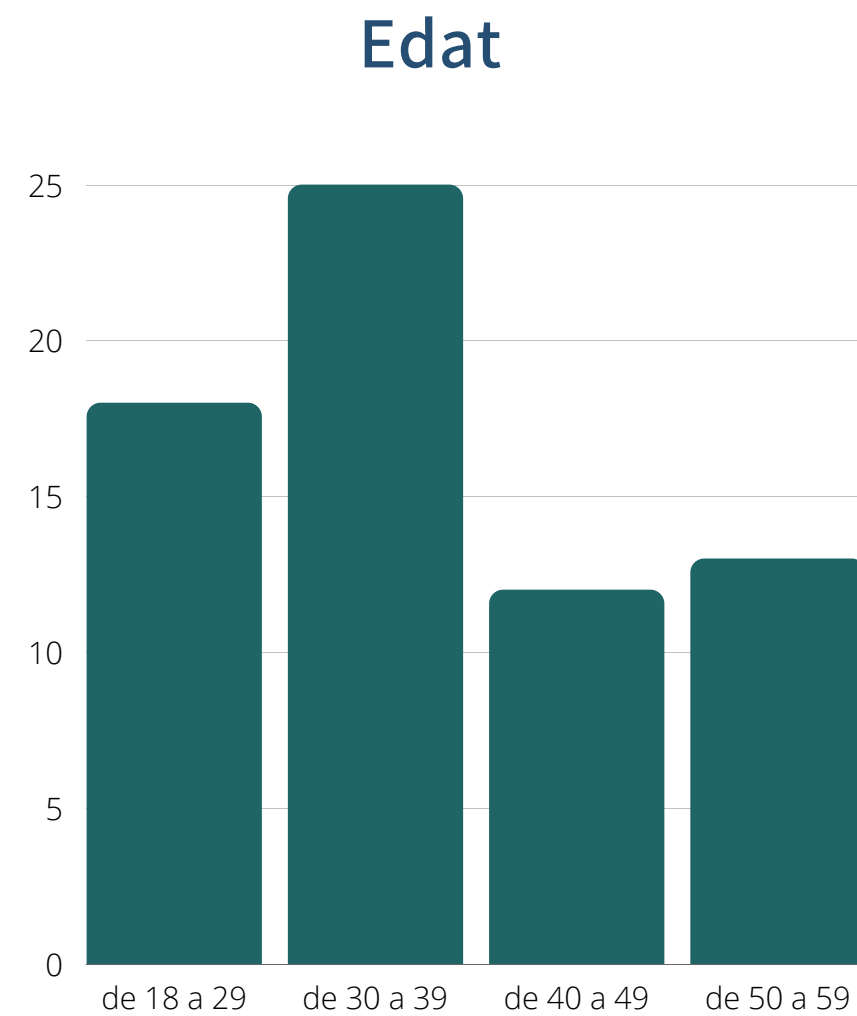

Tipus de joc online

Dades d'addicció al joc

Perfil del jugador

* El 100% dels pacients d'ACENCAS estan inscrits en el registre d'autoprohibits.

Altres addiccions

Fa més de 5 anys que ACENCAS va obrir les seves teràpies a altres addiccions socials més enllà del joc. Aquest tipus de conductes addictives no van lligades a una substància, sinó que generen dependència a determinats hàbits.

En els darrers anys hem tractat pacients amb addicció al sexe, a les compres, als videojocs i a les pantalles, sobretot. També disposem d'una unitat específica d'addicció afectiva.

Addicció afectiva

Es tracta de l'addicció a una altra persona, la persona que la pateix no pot abandonar la relació tot i les conseqüències negatives que té en la seva vida. En la majoria dels casos té relació amb el maltractament psicològic.

Gran part d'aquestes addiccions afectives s'originen durant la infància degut a abusos psicològics o físics o relacions disfuncionals amb figures d'autoritat.

Una persona amb addicció afectiva té una molt poca tolerància a la soledat i una baixa autoestima, a més, els costa assumir responsabilitats en les principals àrees de la seva vida.

Pel que ens trobem a la consulta, és una conducta que es dona majoritàriament en dones.

La unitat d'addicció afectiva d'ACENCAS fa tant teràpia individual com grupal, a càrrec d'un terapeuta i una psicòloga.

Perfil

Dona

38 anys

Amb parella i fills

Perfil

Dona
35-45 anys
Classe social mitjana

Compra compulsiva

Aquesta conducta addictiva es dóna quan la persona compra coses no necessàries per a obtenir una gratificació immediata. L'acció de comprar proporciona plaer en el moment, seguit de sentiment de culpa després. Sovint les persones addictes a les compres gasten per damunt de les seves possibilitats i adquireixen productes inútils, repetits o que no arribaran a fer servir. L'objectiu no és el producte, sinó la sensació que produeix la seva compra.

La majoria de persones que tractem amb aquest problema busquen amb aquest hàbit un parèntesi en la seva vida quotidiana, rutinaria i falta d'emocions per problemes en les habilitats socials o l'autoimatge.

En el cas de les dones, el sexe majoritari en els pacients tractats, les compres solen ser de roba i accessoris o cosmètica; en el cas dels homes, els productes de tecnologia són els més habituals.

L'ús de les targetes de crèdit i la compra online agreugen el problema.

Addicció al sexe

És una conducta caracteritzada per la falta de control sobre el comportament sexual. El problema esdevé quan el sexe no respon a la búsqueda de plaer sinó que és una necessitat, un comportament inevitable i molt freqüent, i deteriora les relacions familiars, afectives, socials, econòmiques o laborals. Busquen aliviar amb el sexe altres emocions negatives de la seva vida.

Aquesta necessitat es satisfà a través del contacte amb una altra persona o de la masturbació. El consum de pornografia i el pensament recurrent en el sexe són característics.

Les persones addictes al sexe tenen canvis d'humor amb l'activitat sexual, passant de l'eufòria a la tristor.

És un trastorn més habitual en homes.

Perfil

Home
35 anys
Casat

Perfil

Home
14-20 anys
Estudiant

Videojocs

Consisteix en l'ús abusiu dels videojocs fins a interferir en les activitats quotidianes i la vida personal. El videojoc s'acaba convertint en l'única via de socialització de l'addicte, que rebutja altres activitats de contacte personal o l'aire lliure, prioritant la pantalla del dispositiu de torn.

El pacient més habitual per aquest trastorn a ACENCAS és un noi jove que té dificultats de relació amb els pares o l'entorn. L'edat amb què arriben a la consulta cada cop és més baixa, situant-se en alguns casos per sota dels 14 anys.

A més dels problemes de conducta que genera, com l'aïllament, la irascibilitat i el baix rendiment escolar o laboral, també té afectacions directes en la salut, a causa del sedentariisme i la mala postura.

Més enllà dels videojocs, observem una tendència d'addicció a les pantalles en general, especialment a les xarxes socials.

Activitat institucional i formativa

Més enllà de l'assistència directa a persones que pateixen algun tipus d'addicció, ACENCAS també té la funció de representar-les davant d'organismes públics per defensar els seus drets .

Aquest 2020 ens hem reunit amb diversos organismes, entre els quals destaquem el **Ministeri de Consum**, una reunió que es va portar a terme el mes de febrer i on ACENCAS va exposar al ministre Alberto Garzón la seva posició respecte a la publicitat de joc online. Aquella trobada va servir per a establir les bases del **decret de de comunicacions comercials de les activitats del joc** que va entrar en vigor al mes de novembre.

També hem participat en reunions amb la **Dirección General de Ordenación del Juego** i amb l'**Agència de Salut Pública** de l'Ajuntament de Barcelona. A més, som part de la **Taula per l'estudi de les TIC** de la Generalitat de Catalunya.

El 20 de febrer vam organitzar la catorzena edició del **Congrés sobre Joc Responsable**, que va reunir a representants de l'administració pública, les empreses del joc i el teixit associatiu.

Ministeri de Consum

DGOJ

XIV Congrés

Taula TIC

ASPB

ACCIÓ AMB JOVES

Per tal d'apropar-nos al públic més jove, realitzem xerrades a centres educatius i entitats. Enguany, la situació de pandèmia ha fet que aquestes accions s'hagin vist reduïdes a quatre xerrades, fetes de manera telemàtica, però continua sent igual d'important (o més) conscienciar i sensibilitzar als nois i noies.

ACCIÓ AMB EL SECTOR

Els professionals de l'activitat del joc han de tenir una especial sensibilitat cap a la problemàtica del joc patològic, sobretot aquells que estan en contacte directe amb el jugador. ACENCAS va elaborar el contingut d'un curs sobre joc responsable dirigit als treballadors de les sales de joc. També mantenim la vinculació amb el programa d'acreditació en joc responsable de COFAR.

Projecte Memento Ludum

Rescat i emancipació emocional

L'impacte emocional de la crisi econòmica i social generada per la pandèmia de la Covid-19 ens ha mostrat els nostres punts més vulnerables com a societat. Tristesa, dols múltiples, pèrdues, distanciament físic, increment dels problemes de salut mental, sobrecàrrega i sensació de cansament, preocupació, por, incertesa, inseguretat i desigualtat...

És urgent que recordem allò que ens fa forts, allò que hem perdut pel camí: la cura, la comunitat, el joc com a element d'aprenentatge i teràpia.

L'equip d'ACENCAS ha dissenyat el projecte Memento Ludum per cuidar de qui té cura dels altres, un programa d'acompanyament i suport als professionals de l'àmbit social i de la salut, així com entitats del tercer sector i voluntaris.

Objectius 2021

■ FUNDACIÓ ACENCAS

La pandèmia va aturar la creació de la Fundació ACENCAS, un projecte que volem materialitzar aquest 2021.

La fundació tindrà una capacitat més gran d'ajudar a gent amb problemes de conducta i de desenvolupar projectes ambiciosos.

■ CONGRÉS JOC RESPONSABLE

Està previst que el XV congrés se celebri a l'octubre de 2021 de manera presencial, si és possible, o de manera telemàtica, si les circumstàncies sanitàries aixó ho determinen. Serà un congrés centrat en la prevenció i en les conductes addictives que més han aflorat durant el temps de coronavirus.

■ SUPORT A PACIENTS I FAMÍLIES

L'objectiu principal d'ACENCAS sempre és estar al costat de les persones amb trastorn addictiu per dotar-les de les eines que els ajudin a superar el problema. La teràpia amb el seu entorn és fonamental.

■ ALTAVEU DE LES ADDICCIONS SOCIALS

Volem que la societat conegui la realitat d'aquest tipus d'addiccions i fer pedagogia al respecte. Seguirem fent d'altaveu de les persones que les pateixen tant amb els organismes oficials com als mitjans de comunicació. Recuperarem, si és possible, l'activitat amb centres educatius per fer prevenció amb els més joves.

Dades econòmiques

El 2020 Acencas ha disposat d'un total de 35.700€ de pressupost per a la realització de campanyes de prevenció, atenció personalitzada i en grup, suport a les famílies i assessorament, així com per a l'organització del Congrés.

Un 75% dels ingressos provenen de l'esponsorització que fan empreses privades i un 25% de les quotes de les persones ateses.

Despeses principals:

RECURSOS HUMANS	
Direcció	8 500,00 €
Psicòloga	8 000,00 €
Subtotal	16 500,00 €

COMUNICACIÓ	
Manteniment web	1 000,00 €
Materials sensibilització	500,00 €
Materials promoció	500,00 €
Subtotal	2 000,00 €

Dades econòmiques

CONGRÉS	
Condicionament sala	1 500,00 €
Càtering	1 200,00 €
Bitllets i hotel participants	800,00 €
Equip so	1 800,00 €
Subtotal	5 300,00 €

ALTRES DESPESES	
Telèfon	900,00 €
Transports i dietes	600,00 €
Material fungible	500,00 €
Despeses de gestió	1 500,00 €
Lloguer local	8 400,00 €
Subtotal	11 900,00 €

ACENCAS

Oficines

Carrer Sicília, 253, ent. 3a
08025 Barcelona

Contacte

comunicacion@fundacionacencas.org
www.acencas.es

Memòria elaborada per

Plataforma
de Comunicació

